

СТАНОВИЩЕ

от Проф. д-р Лазар Желев Славов, дм

Катедра „Анатомия, хистология и ембриология”, Медицински университет – София,
член на научно жури съгласно Заповед на Директора на ИЕМПАМ-БАН
№ НО-05-05-6/ 02.10.2025 г. за защита на дисертационен труд, представен от д-р Боян
Валентинов Кирилов на тема: „Основни антропологични признаци и пробив на постоянните
зъби при 5 – 12-годишни деца и подрастващи“, докторант в ИЕМПАМ-БАН,
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по специалност „Антропология“,
шифър 01.06.01., професионално направление 4.3. Биологични науки.
Научен ръководител – доц. д-р Ивайла Иванова-Пандурска; Научен консултант – гл.
асистент Яница Жечева.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертацията на д-р Боян Кирилов е посветена на изясняване на връзката между антропологичните показатели на децата и времето на пробив на постоянните зъби. Представените резултати са от съществено значение както за антропологията, така и за медицината и стоматологията. Успоредно с отчитане на зъбните показатели, дисертационния труд представя важна информация за развитието на децата в съвременната българска популация.

Структура на дисертационния труд

Трудът е представен на 134 страници и включва: титулна страница и общи части– 4 стр., Въведение – 2 стр., Литературен обзор – 33 стр., Постановка на проблема – 1 стр., Цел и задачи на проучването - 1 стр., Материали и методи – 9 стр., Резултати и обсъждане - 64 стр., Изводи – 2 стр.; Приноси – с оригинален характер, с теоретичен и с научно-приложен характер - 1 стр., Библиография – 14 стр., Дисертацията е онагледена с 28 фигури – тип диаграми и 25 таблици. Библиографията съдържа 41 заглавия на кирилица и 124 заглавия на латиница.

Оценка на дисертационния труд с критични бележки

Първоначалната оценка на дисертацията показва съотношение между основните части, което отговаря на типа на извършените анализи и тяхното разделяне съгласно логиката на научното изложение, характерно за съвременните оригинални публикации.

В частта Въведение и Литературен обзор кандидатът показва умения за обобщаване на литературните източници по темата и намиране на важни неизяснени въпроси.

Обемът на антропологичното изследване е значителен – за периода 2020-2023 г. са събрани антропометрични показатели от 709 деца и подрастващи на възраст 5 – 12 г. на територията на гр. София и София област.

В частта Резултати и Дискусия, кандидатът представя подробен анализ на събраните данни в три раздела - 1. Кефалометрични признаци и индекси, 2. Ръст, телесно тегло и телесна охраненост и 3. Зъбен пробив. От проведения анализ са направени осем извода.

Оценка на приносите на дисертационния труд

В настоящата дисертация, въз основа на събраното голямо количество антропологични показатели и техния подробен анализ, кандидатът очертава важни оригинални, теоретични и научно-приложни приноси по отношение на осъвременяване на данните за пробива на постоянните зъби и развитието на кранио-фациалния комплекс при 5-12 годишни деца и подрастващи от българската популация, оценка на връзката между кефалометричните признаци и пробив на постоянните зъби на деца и подрастващи, пробивът на постоянните зъби и наличието на кариес на първите молари, пробива на постоянните зъби при деца и подрастващи с различна степен телесна охраненост и др.

Оценка на публикациите по дисертационния труд

По темата на дисертацията са представени 5 пълнотекстови публикации в международни национални списания, които са индексирани в Web of Science и Scopus. Две от публикациите са в списания с SJR и IF. Във всички публикации д-р Боян Кирилов е първи автор, което показва неговата висока компетентност в анализа и представянето на данните, както и експертните му умения в процеса на публикуване. Представени са и 3 научни съобщения от международни научни прояви в страната и чужбина, съдържащи части от резултатите в дисертацията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Боян Кирилов проучва интересна и важна от теоретична и практическа гледна точка тематика в антропологията. В представената дисертация ясно проличава задълбочената теоретична подготовка на докторанта, умението му да борави с разнообразни съвременни аналитични методики, както и да представя в обобщен вид получените резултати и тяхната интерпретация.

Въз основа на гореизложеното, давам своята **позитивна оценка** и препоръчвам на членовете на Научното жури да **присъди** образователната и научна степен „Доктор“ на д-р Боян Валентинов Кирилов в докторска програма по „Антропология“.

7.11.2025 г.

гр. София

Проф. д-р Лазар Желев Славов, дм